

Втечняване на страховете

Michael Zaimov

На въпроса кое е най голямото ми удоволствие, отговорът ми е мигновен: да се рея под водата в пълен покой, наблюдавайки пътя на издишаните от мен към повърхността мехурчета. Подводният свят гъделичка моето въображение- представите за митологичните чудовища на античния свят през научната фантастика на Жул Верн и човекът амфибия на Беляев та чак до днес, когато мога да превръщам мечтите си в реалност.

През 1947 година, когато капитан Кусто, заедно със френския инженер Емил Ганян усъвършенства акваланга, и така позволява на човека да се придвижва автономно под водата с независим източник за подаване на въздух, той вероятно не е предполагал, че това ще доведе до scuba (self-contained underwater breathing apparatus) diving ужасающа многомилиардна индустрия за развлечение на човека под водата. Девизът ѝ е популярен, лесно и забавно. Diving is FUN. Понастоящем над 10 милиона души по света са редовно практикуващите водолази. Те са от вид-да се разходим под водата, да погледаме рибките с добрия чичко инструктор, за да има какво да разказваме на съседите като се приберем у дома.

На другия край на приключението diving стои тазгодишния рекорд на друг французин- Паскал Бернабе, който на 9 юли, във водите на остров Корсика за 10 минути достигна умопомрачителната дълбочина от 330 метра, използвайки относително конвенционално леководолзно снаряжение. Времето което му е било необходимо за да изплувана жив на повърхността? 8 часа и 49 минути. Уверявам ви, в сравнение с това изкачването на Еверест е детска играчка. Франсето е тренирал три години и е успял едва на петия път. Методът му носи сухото наименование „Technical diving” и се различава от другия основно с промените в състава на газовата смес, която дишаш под водата. Нещо като да си забъркваш коктейл, според мястото и състоянието, в което се намиращ, ако се сещаш какво имам предвид.

Въздухът, който всеки от нас диша, най общо се състои от 21% кислород и 78% азот плюс 1% редки газове, с които не искам да те обременявам. Та точно азотът е инертен газ, притежаващ свойството под налягане да преминава от течно в газообразно състояние. И така, след като прекараш по-дълго време на по-голяма дълбочина, той потича в кръвта ти. Ако изплуваш в това състояние, без да обърнеш процеса (нарича се декомпресия) кръвта ти ще кипне като шампанско и мехурчетата ще пожелаят да излязат през всяка твоя пора, причинявайки ти доста неприятно изживяване... и понякога смърт. Именно това е Кесоновата болест, наречена така на едно от първите съоръжения за работа под вода (зобретено от още един французин-мосю Тригер- през 1839 година). Друга любопитна особеност на инертните газове е тяхното наркотично въздействие. А, наостри уши! Ако беше слушал в час по физика, щеше да знаеш, че всяко вещество, инертно в химическо

отношение, но растворимо в мазнини, притежава наркотично въздействие. Иначе казано, ако дишаш нормален съгъстен въздух, съдържащ 78 % азот, на дълбочина по-голяма от 45 метра, ще се докараш до състояние да не знаеш къде си и какво правиш там. Трябва да се съгласиш, че в тази наглед враждебна среда това не е много добра идея. Затова и няма много наркомани под водата. Развитие на „Technical diving” (с неговите газови смеси) позволи през последните 15 години на Паскал Бернабе да се спусне до 330 метра, а на голям брой технически гмуркачи да работят спокойно на дълбочини от 80-110 метра. Техни последователи вече има и у нас. Виж- www.blacksead.com или www.gui.com

Ако след прочетеното все още проявяваш интерес, то забрави за всичко, което си виждал или усещал до този момент. Една крачка напред, кратко падане, плясък, навсякаде те обгражда вода, мокро е... Дотук добре, а кой ще диша? Поемаш глътка въздух от някаква тръба в устата ти (някой казват че им напомня болница със всички животоподдържащи щуротий) и ето те в Огледалния свят. За пръв път изпитваш две уникални усещания-това на безтегловността и това на визуалното възприятие (пред очите ти е тайнствен живот, сякаш роден от болно въображение). Ако ти се струва смътно познато, то е, защото вече си бил там и то цели девет месеца в началото на съществуването си. Нали помниш мокро е, дишаш през тръбичка, е не ти е много визуално, но поне мама е близо. Там където искам да те заведа, мама обикновено я няма, а си сам и то толкова сам, колкото никаде другаде. Най- малкото шансът да чуеш познатата мелодия на мобилния ти телефон е равен на нула.

Изправен си пред собствените си страхове, които понякога нарастват в паника поглъщаща всичко останало. Кой от нас не обича живота? Паниката, ако не знаеш, е паузата между две познати състояния. А в началото на твоята подводна авантюра, там в синевата, няма нищо познато.

Ще се опитам да проверявам някой от най популярните митове, въртящи колелото на страховете от гмуркането.

Опасно е! Сухата статистика показва, че годишно в света се случват повече злополуки при игра на боулинг, отколкото при Recreational scuba diving (гмуркане за развлечение на дълбочина до 40 метра без декомпресия).

Трябва да мога добре да плувам! Може би най добрият български technical diver днес е Владо Явашев, а той е ужасен плувец.

Стар съм за тази работа! Тук ще се отклоня малко и ще ти разкажа за една жена, изключителна със своя кураж -Лени Рифеншал. Родена през 1902 година в Берлин, тя достига върха на славата си през 1934, когато обира световните кинонагради с режисирания от нея документален филм “Триумф на волята” (за Нюрнбергския конгрес на национал-социалистическата партия). Ако се сецаш, едни военни маршируват през нощта наляво-надясно в безкрайни колони, носейки факли в ръце. Та нейният триумф се превръща и в нейна гибел, когато след войната я обвиняват в любов към Третия Райх и Фюрера. Каква е връзката с подводния свят ли, нетърпеливо ще попиташ не без основание. Ами пряка е-Лени заблуждава леководолазния инструктор за годините си и се гмурка за сефте на 71 годишна възраст, Следват два албума с подводни снимки и документалния филм ”Подводни импресий”, прожектиран в Кан навръх стотния й рожден ден. (виж.

www.leni-riefenstahl.de)

Под водата е пълно с опасни твари! По същество е вярно. Там има огнени корали,отровни медузи,мурени- полу риби, полу змии с криви зъби, които биха настроили мечтателно всеки зъболекар, риби със смразяващи имена като хирург, скорпион, каменна риба, умееща да се слее със скалата така, че да отчае и най добрия десантчик, а и много други същества, несъвместими с нас хората. Да, те са потенциално опасни, но кой те кара да ги пипаш, неразумни приятелю?

Минава известно време равно на стотина гмуркания и ето- ти вече плуваш удобно и самоуверено, наслаждавайки се на очароващите гледки на подводния свят. В живота ти всичко се е наредило добре и съдбата (в замяна на твоята уникалност) ти е подарила шанса да се потопиш в някои от топлите морета, познати от мечтите ти. Но тук отново ще се сблъскаш със страховете, един от най големите човешки страхове- така наречената Господарка на Океани и Морета, Г-жа Акулата.

Това лято, на една трапеза в Созопол, седмица преди да се прости със земния си път един от последните голями богове на подземния свят ме попита какво е усещането да плуваш в компанията на акули."Ами все едно да влезеш в този ресторант с цялата ти охрана, да се огледаш начумерено и без да се познаваме да попиташ - Кой и къде е този нещастник на име Михаил? Такова е усещането горе-долу" му отговорих аз сред весел смях. А на моето предложение да го уча да се гмурка той отговори че предпочита да плува във свой води...Бог да се смили над душата му!

Акули плуват в световните океани от повече от 300 милиона години.В сравнение с тяхното, нашето присъствие на тази земя е миг от вечността. Повечето хора имат вроден страх от тях точно както от змии,паяци и всякакви твари, които са всъщност отвъд нашия опит и разбиране. Данните за миналата 2004 година са: 104 злополуки между хора и акули във всички световни океани и морета.В резултат са загинали общо седем души. Голяма част от тези неприятни срещи са се състояли във водите на Северна Америка и Австралия.Като се замисля там и хората са малко луди, нормално е това състояние да се предава по някакъв път и на акулите. За сравнение миналата година само в Ню Йорк са регистрирани 1587 случая на ухапвания на хора от други хора.

Плуването с тези големи пелагични риби е без съмнение тръпка, опасността е рядка освен ако ти хрумне да я дърпаш за перката или да откраднеш някоя рибка под носа ѝ, което би ядосало и мен.

Виж какво, в крайна сметка 97% солена вода покрива 71% от земната повърхност. Разполагаш с цели пет световни океана и кой знае колко морета за най-голямата авантюра на твоя живот. Какво чакаш? - отивай да се мокриш!